

RESOURCE POOL GYAKORLATI ÖTLETTÁR

az Európai szakmai és módszertani keret melléklete a tanárok kollaboratív tanulásának támogatására (EFFeCT)

Az alábbi gyakorlatok kifejtése tanároknak, facilitátoroknak, oktatási szakembereknek kíván támogatást nyújtani a kollaboratív tanulás gyakorlatban történő alkalmazásához. Az itt bemutatott gyakorlatok mindegyikét egy pilot program keretében teszteltük. A pilot program a kollaboratív tanulási célt digitális pedagógiai módszerekkel és az IKT eszközök kreatív felhasználása mellett kívánta elérni.

1. A gyakorlat neve

Létrák, kígyók és dobókockák

2. A gyakorlat leírása

A gyakorlat során a résztvevők több, minimum 3, maximum 5-6 fős csoportra oszlanak. Minden csoport egy-egy asztalnál helyezkedik el, amin megtalálható a játéktábla, dobókocka és a bábuk. A start mezőtől indulva minden játékos dob egyet a kockával, majd annyit lép, ahányat dobott. Minden egyes játékmezőn olvasható valamilyen mondat, aminek tartalmára az arra lépő játékos reflektál. A többi játékos szintén kifejtheti véleményét, tapasztalatát, felelhet a soron lévő játékos által elmondottakra. A táblán az előrehaladást a létrák könnyítik, a kígyók nehezítik. A létrák jó tendenciákra, míg a kígyók negatívakra hívják fel a figyelmet. Amint egy játékos rá lép egy olyan mezőre, ahol a létra lábát látni, akkor felmászhat rá, kihagyva így néhány mezőt. Amennyiben egy olyan mezőre érkezik, amin a kígyó feje van, akkor lecsúszik a farkáig. A folyamat vagy cselekvés, ami miatt visszaesik, a mezőben lesz kifejtve. Újra teljesíteni kell az utat a következő körben. A játék addig zajlik, amíg mindenki el nem ér a 35. mezőbe. A játékosok a megbeszélést jegyzetekben rögzíthetik.

3. A gyakorlat célja(i)

A gyakorlat célja az intézményi innováció, a tanulószervezet, a szakmai fejlődés feltételeinek és lehetőségeinek, valamint akadályainak tisztábban látása, a pedagógusok saját tapasztalatainak kanalizált megbeszélése.

4. A gyakorlat célcsoportja

Pedagógusok, alsós tanítók, vagy felsős általános iskolai és középiskolai tanárok, fejlesztő pedagógusok, könyvtáros tanárok, pedagógiai asszisztensek

5. A gyakorlat időtartama

45 perc

6. A gyakorlatba bevonható résztvevők száma

30 fő, kisebb csoportokra osztva.

7. A gyakorlattal elérni kívánt tanulási cél megfogalmazása

A gyakorlat célja elsősorban az attitűdformálás, olyan alapelvek elfogadása, mint hogy a fejlődés lehetséges, egymás óráinak látogatása lehetőséget ad a tanulásra, fontos a saját tevékenységre való folyamatos reflektálás és a kollégákkal folytatott szakmai diskurzus. Érték az új módszerekkel való kísérletezés, az önálló kezdeményezések és a szakmai autonómia. Gyümölcsözően hat a kollégák közötti kölcsönös bizalom, az elvárások és célok tisztázása, a saját elképzelések időnkénti revideálása, a szakirodalom tanulmányozása, az együttműködés másokkal. A gyakorlat során végig hangsúlyos, hogy az egyes pedagógusok egy szűkebb-tágabb szakmai közösség részei, és ettől nehezen függetleníthetik magukat. Lényeges, hogy a közösséget is erőforrásként tarthassák számon.

8. A gyakorlat során alkalmazott módszertan(ok) és munkaformák

A csoportmunka során egy nagyobb csoport is aktivizálható. Mindenre sor kerül a lépések során, az egyéni reflexiók minősége és mennyisége azonban a csoport dinamikájától is függ.

9. A kollaboratív tanulást támogató módszertani elemek leírása

A gyakorlat során a résztvevők szempontokat kapnak ahhoz, hogy miképpen beszélhetnek egyes intézményüket és saját szakmai fejlődésüket, tanítási gyakorlatukat érintő kérdésekről. A játékmezőkön mondatok apropót adnak a beszélgetéshez, amely felvethet olyan kérdéseket, amikkel érdemes aztán más keretek között is foglalkozni – elsősorban az egy tantestületben tartott képzések esetén, egy vezető/tréner hozzáértő és érzékeny irányításával.

10. A gyakorlat végrehajtásához szükséges digitális eszközök

A gyakorlat során nincs szükség digitális eszközökre.

11. A gyakorlat végrehajtásához szükséges digitális pedagógiai módszerek

Maga a gyakorlat nem támaszkodik a digitális pedagógia eszköztárára.

12. A gyakorlat ellátásához szükséges eszközök, anyagok, vizuális segédanyagok, elérhetőségek

Játéktáblaként szolgálhat egy A4-es vagy A3-as méretű papírlap, amire a pálya nyomtatva van, szükséges továbbá egy dobókocka, valamint bábuk. Ezek lehetnek szimbolikus jelölők, színes gémpapírok vagy kavicsok is.

13. A gyakorlat ellátásához szükséges egyéb erőforrás igény (tréner, facilitátor stb.)

A gyakorlat során a trénerek egyik-másik asztalnál belehallgathatnak a beszélgetésekbe, ösztönözhetik a kérdések alapos megbeszélését, segíthetnek túllendülni egy-egy kérdésen, ha az parttalanná válna.

14. A gyakorlat megvalósításának értékelése (a Módszertani Keret szempontjai alapján: *Morális cél, Közös cél iránti elköteleződés, tanárok szakmai bevonódása, jól strukturált, mégis rugalmas fejlesztési folyamat, folyamatos, kétoldalú visszajelzés, Értékelési kritériumok azonosítása*)

A gyakorlat lehetővé teszi annak megtapasztalását, hogy a pedagógusok egy közösség tagjai, akik egymás szakmai fejlődéséért is felelősséget vállalnak. Az egymással folytatott beszélgetések információt adhatnak, belátásra készíthetnek, felszínre hozhatnak tudattalan és inadekvát működésmódokat, amelyeket a pedagógusok a jövőben tervszerűen javíthatnak. A gyakorlat lehetőséget adhat a szervezetfejlesztés-elmélet és a gyakorlat kapcsolódási pontjainak jobb megértésére.

15. A gyakorlat továbbfejlesztési és adaptálási lehetőségei, lehetséges változatai

A gyakorlat eredményeképpen olyan problémákat is fel lehet fedezni, amelyekről a hétköznapi munka során kevés szó esik, esetenként nem is tudnak róla, hogy gátolja őket a legoptimálisabb működés kialakításában. A pedagógus-szakma sok tantestületben magányos hivatásnak van tekintve, ahol a kollégák közötti együttműködés nem elvárás és alapvetés, hanem teljességgel esetleges. Nem csak a teljesítmény, de a tanárok személyes jólléte is fokozható, ha a gyakorlat során megtalált problémagócokra újabb foglalkozásokat, problémamegoldó műhelyeket, esetmegbeszélő csoportokat szerveznek.

A gyakorlatban központi szerepet játszik, hogy a játéktáblán milyen mondatokkal találkozhatnak a résztvevők, mi a reflexió tárgya. Ezt tetszőlegesen lehet variálni, attól függően, hogy a gyakorlat vezetői milyen kérdéseket, elveket, témákat tartanak fontosnak, pl. lehet hangsúlyosabb a szervezeti formális és informális kommunikáció, a tehetséggondozás vagy éppen a lemorzsolódás elleni küzdelem, a stresszforrások stb.

Nem kezelhető alapvetésként, hogy a reflexió a csoport számára egy gyakran és jól alkalmazott módszer, érdemes tisztázni, hogy milyen szerepet tölthet be, mik az ismérvei és alapelvei, miben különbözik a ventillálástól, ahol a megoldás helyett csak a sorsközösséget és az azonnali megkönnyebbülést keresik.

16. Illusztráció a tesztelt feladatokról (kép, video, link, stb.)

--

17. Mellékletek felsorolása (a mellékleteket csatolni is szükséges)

Játéktábla
----

35. Gratulálunk! A projekted sikeres! Nagyszerűen működött együtt!	34. Nagyobb rálátásod lett saját munkádra, amely a másokkal való közös munka eredménye.	33. Egy kolléga távozik az iskolából.	32. Úgy érzed, tanultál másoktól.	31. Minden kolléga fejlődött a formatív értékelés terén.
30. A kollégák tanultak ötleteidből, értékeléseidből!	29. Egyenlő munkamegosztás	28. Magabiztosabb tudásra és készségekre tettél szert!	27. Újraértékeled ötleteid és szokásaid!	26. Minőségi eredmények fejlődésben! Irány a 31. mező!
25. a célirányosabb tanulás a diákoknál egy eredmény	24. Elsiettétek a dolgokat (újrágondolás, időskála) vissza a 18. mezőre!	23. A tanárok közti együttműködés növekedése Lépj a 29. mezőre!	22. Növeltetd tudásod és tanítói készségeid!	21. Többé nem aggódsz azon, hogy értékelnek és figyelnek rád munka közben.
20. Sikeres voltál egy szakmai pályázaton, lépj a 25. mezőre!	19. Új stratégiákat próbáltatok ki, melyek működtek Nagyon jó!	18. A munkaközösséged tagjai megosztják egymással ötleteiket és felülvizsgálják a céljaikat.	17. Közösen tanítasz egy csoportot a kollégáddal.	16. Megismerted a legutóbbi kutatási eredményeket, melyek hasznosnak bizonyultak. Irány a 22. mező!
15. Szorosabbra fűzted professzionális kapcsolataidat!	14. Erős vezetői támogatás áll mögötted!	13. Megnövekedett tanulási kedvet tapasztalsz a diákoknál.	12. Új kezdeményezések az iskolában	11. A nyitott iskola irányelv elfogadása
10. A tantestület úgy érzi, hogy rész vehet a döntésekben és szakmai autonómiával rendelkezik.	9. Az iskola hátrál kitűzött céljaitól.	8. Te és a kollégáid közösen óraterveket készítetek egy közösen elfogadott szempontra koncentrálv.	7. Támogatás jött létre azért, hogy segítse azokat a területeket, amelyeket te és kollégáid fontosnak tartatok.	6. Nyitott az osztálytermed ajtaja az érdeklődő kollégák előtt.
5. Megosztottad érzéseidet a kollégákkal.	4. Hospitálás keretében betekintést nyersz egy kollégád munkájába.	3. Tisztázzátok elvárásaitokat, megbeszélitek céljaitokat és eszközeiteket a kollégákkal.	2. Megbeszéled a kollégáiddal, hogy milyen ötleteid vannak a kollaborációra.	1. START Az utazást a másokkal való kollaboratív tanulással kezded.